CONSEQUENCES OF GLOBALIZATION REFLECTED IN CURRENT ROMANIAN LANGUAGE VOCABULARY

Angelica Hobjilă

Assoc. Prof., PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iaşi

Abstract: Globalization, an actual phenomenon with influences on multiple levels, involves – also at a linguistic level – a series of mutations (from a linguistic system to another) and a lexical-semantic resizing that reflects, in fact, the attitude of the speaker towards the language – society relationship.

In accordance with the magnitude of changes, that occurred globally in the fields of economics, technique, communication through various media, professional and interpersonal relationships, the Romanian speaker manifests, generally, an attitude of openness (sometimes even excessive) to taking over/absorbing and/or adapting – in Romanian language – some components of other linguistic systems (most commonly, the English language) to "cover" in this way new realities or just to be "fashionable" in naming already existent realities, for which old terms/phrases are no longer considered "cool" or are more difficult to use in the "internationalized" communication.

In this context, the present study proposes an analysis of the way in which the so-called linguistic globalization manifests in current Romanian language, by referring to two dictionaries considered relevant for such an approach: The Illustrated Dictionary of Recent Words and Meanings in Romanian Language (Elena Dănilă and Andrei Dănilă, 2011) and The Orthographic, Orthoepic and Morphologic Dictionary of Romanian Language (DOOM, 2005).

Keywords: linguistic globalization, vocabulary, current Romanian language, dictionary, adaptation

Introducere

Maniera de a comunica a vorbitorilor dintr-o anumită comunitate lingvistică reflectă, în general, printre altele, şi o serie de influenţe exercitate, diacronic şi sincronic, asupra nivelului lexical-semantic al limbii utilizate drept principal cod, influenţe a căror

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

pondere mai mare sau mică este condiţionată, de altfel, de atitudinea vorbitorului faţă de relaţia limbă – societate.

În faţa fenomenului globalizării, în pas cu amploarea luată, la nivel universal, de modificările din sfera economiei, a tehnicii, a comunicării prin diverse medii, a relaţiilor profesionale şi interumane etc., vorbitorul de limbă română (*versus* cel de limbă franceză, pentru a da un contraexemplu extrem) manifestă o atitudine de deschidere (uneori, chiar excesivă) faţă de preluarea şi/sau adaptarea – în limba română – a unora dintre componentele altor sisteme lingvistice (cel mai frecvent, ale limbii engleze).

Aşa-numita globalizare lingvistică implică, în acest context, în spaţiul românesc, o serie de mutaţii (dintr-un sistem lingvistic în altul) şi redimensionări lexical-sematice care reflectă, de fapt, încercarea vorbitorului de limbă română de a răspunde, într-o manieră adaptativă, tendinţelor vremii, de a „acoperi", lingvistic, realităţi noi sau doar de a fi „la modă" în a denumi realităţi deja existente, pentru care termenii/sintagmele vechi nu mai sunt consideraţi/considerate „cool" sau sunt mai dificil de utilizat în comunicarea „internaţionalizată".

Prezentul studiu propune, în acest context, identificarea, la nivel lexical-semantic, a unora dintre consecinţele globalizării şi, particularizând, analiza manifestărilor pe care le ia, pe teritoriul limbii române actuale, globalizarea lingvistică, prin raportare la două dicţionare considerate relevante pentru un astfel de demers: *Dicţionar ilustrat de cuvinte şi sensuri recente în limba română* (Elena Dănilă şi Andrei Dănilă, 2011) şi *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române* (*DOOM*, 2005).

1. Globalizarea lingvistică – repere teoretice şi contextualizări

Fenomenul globalizării este prezentat, în literatura de specialitate subsumată diverselor domenii ale realităţii/vieţii, din multiple perspective, de la general la particular, ca premisă sau, dimpotrivă, consecinţă a unor mutaţii reperabile la un nivel sau altul al socialului, al culturalului, al comunicării instituţionalizate sau particulare etc.

Un punct de vedere generalizant este, de exemplu, ilustrat de prezentarea globalizării ca spaţiu al întâlnirii interculturale, ca formă a „contactului dintre culturi" (Neşu, 2013, pp. 87, 89), ca reflectare a unui „proces de evoluţie economică, socială şi tehnico-ştiinţifică a societăţii" (Călăraşu, 2003, p. 324).

Dintre consecinţele globalizării, pe de altă parte, sunt frecvent invocate, de către specialişti: „standardizarea" (Şerbănescu, 2007, p. 125) în diversele planuri ale

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

realităţii/vieţii, deschiderea unei „pieţe mondiale a limbilor" care, „ca orice piaţă liberă", ilustrează avantajele unei/unor limbi în detrimentul altora (Popoveniuc, 2010, p. 27) şi, implicit, acceptarea limbii engleze ca „limbă a globalizării" (Călăraşu, 2003, p. 324).

Particularizând în planul codului valorificat în comunicarea interumană, globalizarea lingvistică este prezentată în studiile de specialitate ca „o acceptare deliberată a unui mijloc de comunicare comun/unic în relaţiile economice internaţionale" (Călăraşu, 2003, p. 323), concretizată în „utilizarea la nivel global a unei limbi comune" (Bătrân, 2010, p. 75), incluzând:

- doar „acele mijloace care răspund exigenţelor unei comunicări concise,exacte, care nu permite ambiguitatea în decodarea informaţiei, [... fără] elemente[le] de expresivitate" (Călăraşu, 2003, p. 323);
- „un lexic specializat, bazat pe monosemantism (selectat din vocabularul economic, dar şi din cel abstract/standard)" (Călăraşu, 2003, p. 324);
- abrevieri şi împrumuturi „excesive" din limba engleză (Bătrân, 2010, p. 75);etc.

De altfel, „factori sociali, culturali, politici, financiari şi economici", întăriţi de relaţiile interstatale şi interumane, de libera circulaţie şi comunicare (mai ales, online) a indivizilor, de deschiderea către „investitorii străini şi corporaţiile multinaţionale" etc. (Firică, 2013, p. 55; vezi şi Bătrân, 2010, p. 75) conferă limbii engleze avantaje majore asupra altor limbi şi, de interes pentru spaţiul românesc, asupra limbii române.

Perspectiva pozitivă – implicând sincronizare, internaţionalizare, deschidere etc. – asupra globalizării lingvistice este dublată, în literatura de specialitate, de cea negativă (Bătrân, 2010, p. 75), care atrage atenţia asupra „riscurilor potenţiale, generate de procesul globalizării" (Bârliba, 2011, p. 85); de exemplu: pericolul „datorat imixtiunii abuzive prin mediile electronice (televiziune, internet) a limbilor intens mediatizate asupra celorlalte" (Cristea, Tufiş, 2002, p. 211), ajungerea la „o amestecătură lingvistică amorfă, un fel de new-speakplanetar" (ce pot fi contracate, însă, prin „aportul tehnologiilor informatice aplicate limbajului natural" – Cristea, Tufiş, 2002, p. 212) etc.

Particularizând impactul globalizării lingvistice în spaţiul românesc, se remarcă utilizarea limbii engleze ca „limbă a globalizării, a comunicării internaţionale, a ştiinţelor şi deopotrivă a divertismentului" (Zafiu, 2010, p. 16), ca „instrument de accelerare a

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

sincronizării şi participării la economia mondială" (Călăraşu, 2003, p. 325), „atât în limbajele specializate, cât şi în limba comună" (Topală, 2006, p. 261), ca premisă a manifestării aşa-numitei „norme oficializate", caracterizate prin prezenţa anglicismelor (Topală, 2006, p. 264) şi, în general, prin manifestarea influenţei limbii engleze – „foarte mare în anumite zone ale limbii [române] – în limbajul informatic, economic, politic, în industria divertismentului, precum şi în limbajul colocvial al tinerilor – dar destul de redusă în altele (literatură, arte plastice, filozofie etc.)" – Zafiu, 2010, pp. 16-17.

La nivel lexical-semantic, se disting două categorii de „împrumuturi anglo-americane":

- împrumuturile necesare, corespunzătoare unor realităţi noi din planul tehnicii, ştiinţei, economiei etc. (Firică, 2013, p. 60; Trandabăţ, Irimia, Barbu Mititelu, Cristea, Tufiş, 2012, p. 14 etc.); de exemplu, „termeni tehnici, care denumesc noţiuni noi sau prin care se evită perifraze complicate" (Zafiu, 2010, p. 17), cuvinte care „precizează mai bine sensul sau au avantajul unui corp fonetic mai redus, al circulaţiei internaţionale, al expresivităţii" (Osiac, 2009, p. 275);
- împrumuturile „de lux", care dublează, fără adaptări fonetice sau grafice, cuvinte deja existente în limba română (Firică, 2013, p. 60), fiind „o marcă a snobismului, a mimetismului, a comodităţii sau a necunoaşterii bogatelor resurse şi valenţe ale limbii noastre" (Osiac, 2009, p. 275).

Limba română reflectă, astfel, tendinţa actuală – manifestată în multiple sisteme lingvistice, ca răspuns la realităţile în permanentă schimbare reperabile în diversele domenii ale vieţii – de înnoire şi adaptare a codului utilizat în comunicare.

2. Mărci ale globalizării lingvistice reperabile în dicţionare româneşti

Treptat, uzul impune noi lexeme, noi sensuri, iar acestea apar inventariate în dicţionare ce devin documente vii ale manifestărilor concrete pe care le ia, într-un spaţiu sau altul, globalizarea lingvistică. De aici, de altfel, şi interesul pentru o analiză ca cea propusă în lucrarea de faţă, prin raportare la două dintre dicţionarele româneşti considerate relevante pentru ilustrarea, în paginile lor (aici, literele A-B), a repercusiunilor globalizării lingvistice asupra sistemului şi, în special, asupra lexicului limbii române: *Dicţionar ilustrat de cuvinte şi sensuri recente în limba română*, Elena Dănilă şi Andrei Dănilă, 2011 (*DICSR*, 2011) şi *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, 2005 (*DOOM*, 2005).

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

Dintre elementele lexical-semantice care se constituie, în sistemul limbii române actuale, în manifestări/consecinţe ale globalizării lingvistice, subsumate domeniului economic, celui informatic, domeniului politic şi celui al comunicării şi divertismentului etc., ca domenii ale realităţii/vieţii influenţate de fenomenul globalizării, se disting, în cele două dicţionare analizate, în intrările aferente literelor A-B:

(a) cuvinte noi, majoritatea împrumutate din limba engleză (mai rar, din franceză, italiană, germană, japoneză, turcă etc.), adaptate (într-o măsură mai mare sau mai mică) la specificul limbii române (fonetic – oral/scris şi/sau morfologic – prin articol, desinenţe, sufixe etc.) – prezente în *DICSR* şi *DOOM*: *acquis (acquis-ul), activ (active), acvanaut (acvanauţi), adiţional (adiţionali, adiţionale), adnotator (adnotatori, adnotatoare), aeroambulanţă (aeroambulanţe), aerobic (aerobici), aerobuz/aerobuze (DOOM) – airbus/airbusuri (DICSR), aerotermă (aeroterme), after-shave/after-shave-uri* (*DICSR*), *aftershave/aftershave-uri* (*DOOM*), *agio (agioul, agiouri – DOOM), agiotaj (agiotaje), aide-mémoire (aide-mémoire-uri), airbag (airbaguri), alfanumeric (alfanumerici, -ce), analogic (analogici), android (androizi), angro (angrouri* – scris şi *en gros, engros*, în *DICSR), ataşament (ataşamente), audit (audituri), auditor (auditori, auditoare), autocolant (autocolanţi, autocolante), avatar (avataruri), baby-sitter/baby-sitteri* (*DICSR*), *babysitter/babysittere/babysitteri* (*DOOM*), *background/background-uri* (*DICSR*), *background/backgrounduri* (*DOOM*), *backhand/backhand-uri* (*DICSR*), *backhand/backhanduri* (*DOOM*), *bancomat (bancomate), banner (bannere), baseball (baseballul,* în *DOOM), bax (baxuri), berlină (berline), bermudă (bermude), bestseller/bestseller-uri* (*DICSR*), *bestseller/bestselleruri* (*DOOM*), *big band (big banduri*, în *DOOM), bidonville (bidonville-uri;* în *DICSR*, scris şi *bidonvil), big bang (Big Bangul*, în *DOOM), biker (bikeri), bip (bipuri), bit (biţi), biter/bitter* (s.n., în *DICSR*) – *bitter/bitteruri* (în *DOOM*), *blanc (blancuri), blazer (blazere), blister (blistere), blocstart (blocstarturi), board (boarduri), body (body-uri), bodyguard/bodyguarzi* (în *DOOM*, şi varianta *bodigard/bodigarzi*), *bonus (bonusuri), boom (boomuri), booster (boostere), boss/bos (boşi), bovindou (bovindouri), box-office (box-office-uri/box-office-ul), brand (branduri), break (breakuri)* (în *DOOM*, şi *brec/brecuri* – la tenis), *breakfast (breakfasturi), brie (brie-ul*, în *DOOM), briefing (briefinguri), broker (brokeri), brunch/brunchuri* (*DICSR*), *brunch/brunch-uri* (*DOOM*), *business (businessuri), businessman (businessmani – DICSR, businessmeni – DOOM), butic (buticuri), bypass (bypassuri)*; în *DICSR*: *account executive (account executivi), account manager (account*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

manageri), accounting manager (accounting manageri), aditiv (aditivi), adjudecatar/-ă, adjuvant (adjuvanţi), advertiser (advertiseri), advertorial (advertoriali), adviser (adviseri), adware (adware-uri), aeroamfibiu (aeroamfibii), aeroglisor (aeroglisoare), aerosol (aerosoli), anticelulitic (anticelulitici), antispam (antispamuri), aquapark (aquapark-uri), art director (art directori), assistant manager (assistant manageri), audiobook (audiobook-uri), antivirus (antiviruşi), autoadeziv (autoadezivi), autobronzant (autobronzanţi), autocita (v. refl.), *baby-cart (baby-carturi), backdoor (backdoor-uri), backing-vocalist (backing-vocalişti), backup (backup-uri), band (banduri), bandleader (bandleaderi), beach-bar (beach-bar-uri), beat (beat-uri), best of (best of-uri), biomarker (biomarkeri), BlackBerry (BlackBarry-uri), blender (blendere), blind date (blind date-uri), blockbuster (blockbustere), blog (bloguri), blogger (bloggeri), blogosferă, blueray (blueray-uri), blush (blush-uri), book (bookuri), booklet (booklet-uri), book-maker (book-makeri), bookmark (bookmarkuri), botel (boteluri), box-palet (box-palete), boyband (boybanduri), breakdancer (breakdanceri), broadsheet (broadsheet-uri), browser (browsere), buffer (buffere), bug (buguri), bulk (bulk-uri), bullet (bulleturi), bumper (bumpere), bungee jumper (bungee jumperi), burner (burnere), buzz (buzz-uri)* etc.; în *DOOM*: *antigen (antigeni), apreschi (apreschiuri), babyschi (babyschiuri), babyschilift (babyschilifturi), barman (barmani), bill (billuri), blues (bluesuri), bluff (bluffuri), boogie (boogie-uri), boogie-woogie (boogie-woogie-uri), boy (boy-i), bullfinch (bullfinch-uri), bungalow (bungalow-uri), byte (byţi), beaujolais (beaujolais-ul), brizbiz (brizbizuri)* etc.;

(b) cuvinte noi, neadaptate, preluate preponderent din sistemul limbii engleze (mai rar, din franceză, italiană, germană etc.), prezente în *DICSR* şi *DOOM*: *advertising (advertising plan, advertising salesman, internet/web advertising), agreement, all right, antidoping, antidumping* (s.n. în *DICSR*; adj. invar. în *DOOM*), *antifading, badminton, banking, basic, basic-english, brain-drain, brainstorming, babeurre, bacon, bazooka, big brother (Big Brother*, în *DOOM), bodybuilding (body building*, în *DOOM), bowling,*; în *DICSR*: *acknowledgement, add, after-beat, after-hours, after-party, after-school, aikidogi, aikidoka, airplay, al dente, all inclusive, all season, amaretti, anti-aging, antispyware, appenzell, aquagym, army, artnapping, autoband, baby-doll, baby-sitting, backgammon, backing-vocals, backpacking, backspace, backstage, baisse, bancassurance, barter, beauty center, beauty trend, bed&breakfast, beta, black-out, blue ciel, blimp, block chords, blody mary, blow-in card, blow-up, bluetooth, boat people, bodyboarding, body-painting, bold, boot, borderline, bouldering, branding, break* (în box, în tenis),

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

break/breakdance,breakdown, breaking news, broadband, buggy, buildering, built-in, bungee jumping, burnout, buy back, byte etc.; în *DOOM*: *bluejeans, bain-marie, basedow* etc.;

(c) sensuri noi pentru cuvinte deja existente în limba română – prezente în *DICSR* şi *DOOM*: *acord (acord cadru), ajutor* („sprijin"); în *DICSR*: *acoperi* („a asigura o recepţionare corectă într-o anumită zonă a semnalului de telefonie, de internet etc."), *acord* (*acord de plăţi, acord stand-by, acord global, acord progresiv*), *actualiza* („a utiliza ultima versiune a unui program deja instalat sau a bazei de date a acestuia" etc.), *adresă* (*adresă electronică, adresă web*), *agendă* (*agendă electronică*), *afişa* („a prezenta pe ecran date, rezultate etc."), *arde* („a inscripţiona CD-uri, DVD-uri etc."), *arhivă (electronică), articol* (inform.), *atelier* (*atelier de lucru*), *atrage* („a absorbi fonduri dintr-o anumită sursă, cu destinaţii precise"), *ban* (*bani electronici*), *bancă* (*bancă de credit ipotecar, bancă de investiţii, bancă-mamă, bancă de organe, bancă de sânge, bancă de date* etc.), *bar* („mobilier cu aspect de tejghea care, în casele cu arhitectură modernă, separă, de obicei, bucătăria de living"), *baron* (*baron local*), *bază* (*bază de date*), *birou* (*birou open-space*), *bombă* (*ştire-bombă, maşină-bombă, şut-bombă*), *buclă (digitală), bursă* (în domeniul financiar; *bursă neagră*), *burtieră* („Crawl la emisiunile televizate") etc.;în *DOOM* nu sunt reperabile multe astfel de elemente, în condiţiile în care intrările nu conţin, în majoritatea lor, sensurile cuvintelor;

(d) cuvinte/expresii create pe teritoriul limbii române – prezente în *DICSR* şi *DOOM*: *accesa, acciza, accizare, actualizare, adjudecare, administrare, adnotare, afişare, ajustare, alcoolscop, alocare, alterare, antecalcul, antecalculaţie, antidepresiv, apometru, asignat* (adj., în *DICSR*; s.n., în *DOOM*), *asomare, autentificare*; în *DICSR*: *accesare, accesat, accizabil, accizat, activare, activat, acvaplanare, a da add* („a adăuga o persoană în lista personală de prieteni, într-o reţea de socializare; a accepta cererea unei persoane de a fi admisă în lista personală de prieteni, într-o reţea de socializare"), *aditivare, aditivat, aeroautomobil, afişat, alcooltest, antecontract, antemergător, antepronunţa, anxieta, auditare, auditat, autocitare, autocitire, autoconstrânge, bana* („a interzice, a bloca definitiv accesul la un site, pe un forum etc."), *banare, banat, bioenergetician, bipăi/bipui, blătui, blătuire, blătuit, blogări, blogărime, blurat, boldui, bolduire, bolduit, boota/buta* („a executa programul de încărcare a sistemului de operare al unui calculator; a porni sau a reiniţializa un calculator"), *bootare, brandolog, brandui,*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

branduire, branduit, brokerare etc.; în *DOOM*: *angrosist, antedata, antidiabetic, balizare, barmaniţă, basedowian, bernsteinian, bifă* etc.;

(e) abrevieri preluate din limba engleză (mai rar, din franceză, germană etc.) – prezente în *DICSR*: *A(nti-lock)B(raking)S(ystem), A(ttention)D(eficit)H(yperactivity)D(isorder), A(symmetric)D(igital)S(ubscriber)L(ine), A(daptative)F(orward)L(ighting), A(lso)K(nown)A(s), A(bove)T(he)L(ine), A(utomated)T(eller)M(achine), A(ll)T(errain)V(ehicle), a(udio)v(ideo)i(nterleave), A(ccident)V(asculaire)C(érébral), B(usiness)A(ctivity)M(onitoring), B(ank)I(dentifier)C(ode), B(asic)I(nput)O(utput)S(ystem), b(it)m(a)p, bo(tulinum)tox(in), B(elow)T(he)L(ine)*; în *DOOM*:*B(ritish)B(roadcasting)C(orporation), B(acil)C(almette)G(uérin), B(ayerische)M(otoren)W(erke)* etc.;

(f) abrevieri create pe teritoriul limbii române, corespunzând unor realităţi noi, impuse cel mai frecvent de manifestarea globalizării în sfera economică – prezente în *DICSR* şi *DOOM*: *A(nti)S(trepto)L(izina)O, B(eton)C(elular)A(utoclavizat)*; în *DOOM*: *B(enzi)D(esenate)* etc.;

acestora li se adaugă, în *DICSR*, aşa-numitele:

(g) „caractere alfanumerice speciale” (*DICSR*, 2011, p. 313): *2.1., 5.1., 7.1* („[despre sisteme de sunet] Care este compus dintr-un subwoofer şi doi[/cinci/şapte] sateliţi”), *2D, 3D, 4D, 7D* („care este bidimensional/tridimensional/are patru dimensiuni”, „care îmbină tehnologia 3D cu efecte senzoriale”), *4G* („*Tehnologie 4G* = cea de-a patra generaţie de servicii wireless pentru telefoane mobile”, având anumite caracteristici tehnice), *4x4* („care are tracţiune integrală cuplabilă”), *@*, © („copyright”), ® („marcă înregistrată”) etc.

Se remarcă, în exemplele prezentate *supra* (excerptate doar dintre articolele subsumate literelor A-B, o analiză exhaustivă neconstituind subiectul lucrării de faţă), o serie de particularităţi actuale ale lexicului limbii române, cu unele variabile atât în uzul limbii, cât şi în opinia lingviştilor:

- predilecţia pentru împrumuturile din limba engleză, în detrimentul împrumuturilor din franceză (*acquis, aide-mémoire, apreschi, autoadeziv, autobronzant, autocolant, AVC, babeurre, brie* etc.), germană (*autoband, BMW*), italiană (*agio, amaretti, al dente, autocita*), japoneză (*aikidogi, aikidoka*) etc.;

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

- îmbogăţirea – cu seme din sfera informaticii, economiei, tehnicii etc. – a sensurilor unora dintre cuvintele deja existente în limba română: *acord, a acoperi, adresă, bancă, a actualiza, bază, a arde* etc.;
- crearea – cel mai frecvent, prin derivare (cu sufixe, cu prefixe, prin derivare regresivă etc.) sau compunere (prin contopire, prin abreviere etc.) – de noi lexeme pe teritoriul limbii române, sub influenţa/după modelul unora din alte sisteme lingvistice sau având ca radical un element (adaptat sau nu) împrumutat dintr-o altă limbă: *apometru, boldui, antidepresiv, accizabil, acvaplanare, antemergător, anxieta, autocitare, autocitire, autoconstrânge, bana, bipăi/bipui, blogărime, angrosist, basedowian, bifă, bioenergetician, brokerare, ASLO, BCA, BD* etc.;
- preluarea unor caractere/structuri „alfanumerice" reflectând componente de ordin tehnic ale diverselor domenii ale realităţii: *4D, @, 4x4, 4G* etc.;
- scrierea, în limba română, contopite, respectiv cu sau fără cratimă, a unor cuvinte compuse în limba de origine: *bodybuilding (DICSR) – body building(DOOM), after-shave (DICSR) – aftershave (DOOM), baby-sitter (DICSR) – babysitter (DOOM)* etc.;
- folosirea dubletelor de plural, în care desinenţa este aglutinată sau alăturată cu cratimă radicalului: *background/background-uri* (*DICSR*) – *backgrounduri* (*DOOM*), *backhand/backhand-uri* (*DICSR*) – *backhanduri* (*DOOM*)etc. (*DOOM*, 2005, p. XCVI arată, de altfel, că „la împrumuturile recente, în curs de adaptare, norma actuală a adoptat soluţii diferite");
- scrierea cu sau fără majusculă a unor lexeme împrumutate: *big bang (Big Bangul*, în *DOOM), big brother (Big Brother*, în *DOOM)* etc.;
- reflectarea sau nu în scris, în dicţionare diferite sau chiar în acelaşi dicţionar, a formei sonore a cuvintelor pronunţate ca în limba de origine: *aerobuz/aerobuze (DOOM) – airbus/airbusuri (DICSR), angro (*scris şi *en gros, engros*, în *DICSR), bidonville (*scris şi *bidonvil,* în *DICSR), biter/bitter* (s.n., în *DICSR*), *bodyguard/bodyguarzi* (în *DOOM*, şi

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

varianta *bodigard/bodigarzi*),*boss/bos, break/breakuri* (în *DOOM*, şi *brec/brecuri* – la tenis), *businessman (businessmani – DICSR, businessmeni – DOOM), boota/buta* (*DICSR*)etc.;

- încadrarea morfologică diferită a aceluiaşi termen, în dicţionare diferite: *antidumping* (s.n., în *DICSR*; adj. invar., în *DOOM*), *asignat* (adj., în *DICSR*; s.n., în *DOOM*); etc.

Concluzii

Consecinţele globalizării lingvistice sunt marcate, în spaţiul românesc, la nivel lexical-semantic (şi, prin asociere, la nivel fonetic/fonologic, respectiv la nivel morfologic), cu precădere în sfera împrumuturilor din alte limbi (preponderent, din limba engleză), adaptate (morfologic – prin articole, desinenţe de plural, genitiv-dativ, sufixe etc., dar şi în planul scrierii şi/sau al pronunţiei) sau nu la specificul limbii române, constituindu-se în împrumuturi „necesare" sau facultative/„de lux", subsumate unor domenii precum economie, informatică, tehnică, sport, gastronomie, medicină, divertisment etc.

Între a fi „în trend"/„la modă" şi a comunica obiectiv, denumind realităţi noi prin cuvinte noi (preluate din alte sisteme lingvistice sau create pe teritoriul propriului idiom), între deschidere spre comunicare/socializare şi „standardizare"/„internaţionalizare", vorbitorul de limbă română are, în principiu, o atitudine echilibrată (neintrând, aici, în discuţie situaţiile particulare, în care unii locutori doresc să epateze prin folosirea – deseori necorespunzătoare/abuzivă – a unor cuvinte/expresii din limba engleză). De altfel, dincolo de dominanta evidentă a împrumuturilor anglo-americane, se remarcă provizoratul unora dintre formele vehiculate la un moment dat, provizorat reflectat în dubletele existente nu doar în comunicarea curentă, ci şi în dicţionare.

Rămâne, aşadar, ca uzul să fixeze sau, dimpotrivă, să limiteze şi chiar să elimine (anumite) componente lexical-semantice subsumate, în contemporaneitate, sferei informaticii, economiei, tehnicii, divertismentului, comunicării online etc., fenomenului globalizării (inclusiv lingvistice), în general.

Bibliografie

Bătrân, M. (2010). *Globalizarea lingvistică*. „Revista de Administraţie Publică şi Politici Sociale". Anul I, Nr. 3, pp. 74-78.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

Bârliba, M.-C. (2011). *Diversitatea lingvistică. Provocări şi proiecte interculturale*. „Noema". Vol. X, pp. 83-92.

Călăraşu, C. (2003). *Globalizare lingvistică şi anglicizare*. In Pană Dindelegan, G. (coord.). *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, pp. 323-337.

Cristea, D.; & Tufiş, D. (2002). *Resurse lingvistice româneşti şi tehnologii informatice aplicate limbii române*. In Ichim, O.; & Olariu, F.-T. (ed.). *Identitatea limbii şi literaturii române în perspectiva globalizării*. Iaşi: Editura Trinitas, pp. 211-234.

Firică, C. (2013). *The Issue of English Luxury Loanwords in Romanian*. „Studia Romanica and Anglica Zagrabiensia". LVIII, pp. 53-62.

Neşu, N. (2013). *Limba perfectă în epoca globalizării*. In Butnaru, D.; Dănilă, E.; Drăgulănescu, A.; Ichim, O.; & Maticiuc, C. (ed.). *Diaspora culturală românească: paradigme lingvistice, literare şi etnofolclorice*. Iaşi: Alfa,pp. 87-93.

Osiac, M. (2009). *Aspecte ale receptării unor xenisme în limba română actuală*. In *Distorsionări în comunicarea lingvistică, literară şi etnofolclorică românească şi contextul european*. Iaşi: Editura Alfa, pp. 275-283.

Popoveniuc, B. (2010). *Globalization and linguistic democracy*. „Annals of „Ştefan cel Mare" University of Suceava. Philosophy, Social and Human Disciplines Series. Human Dynamics". Vol. I, pp. 25-33.

Şerbănescu, A. (2007). *Cum gândesc şi cum vorbesc ceilalţi. Prin labirintul culturilor*. Iaşi: Editura Polirom.

Topală, D. V. (2006). *Aspecte morfologice ale substantivelor anglicisme din limba română actuală (cazul şi articularea)*. „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica". 7/2006, pp. 261-266.

Trandabăţ, D.; Irimia, E.; Barbu Mititelu, V.; Cristea, D.; Tufiş, D. (2012). *The Romanian language in the digital age. Limba română în era digitală*. Berlin, New York: Springer.

Zafiu, R. (2010). *Present-day tendencies in the Romanian language*. In *International Symposium Research and Education in an Innovation Era. Section: Cultural Identities and Modern Discourses*. Arad: Editura Universităţii „Aurel Vlaicu",pp. 13-26.

Izvoare

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)

Academia Română. Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" (2005). *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*. Ediţia a II-a revăzută şi adăugită. Bucureşti: Editura Univers Enciclopedic.

Dănilă, E.; Dănilă, A. (2011). *Dicţionar ilustrat de cuvinte şi sensuri recente în limba română*. Bucureşti: Litera Internaţional.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3952 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 00:59:10 UTC)